

Coudenbergpaleis

Persbericht - **BERNARDI BRUXELLENSI PICTORI**

Dit jaar zet het Coudenbergpaleis 2 grote kunstenaars uit de Renaissance in de verf: Bernard van Orley (voor 1490 – 1541) en Pieter Bruegel de Oude (1525? – 1569) die 450 jaar geleden stierf en het voorwerp uitmaakt van een uitzonderlijke programmatie in Brussel en Vlaanderen.

Het Coudenbergpaleis was de belangrijkste verblijfplaats van het hof van de Bourgondische hertogen en van de Spaanse en Oostenrijkse Habsburgers waartoe Keizer Karel behoorde. Door de aanwezigheid van het hof in Brussel kregen de Renaissancekunstenaars in de Nederlanden vele opdrachten. De buitengewone werken van deze meesters dragen bij aan het prestige van de vorsten en vorstinnen en bezorgen de naar de natuur werkende kunstenaars grote faam. Hun invloed zal zich nog eeuwen laten gelden.

Een van de belangrijkste werken van deze periode zijn de 12 tapijten die de “Jachten van Keizer Karel” afbeelden. Uit vergelijkingen met historische bronnen en archeologische vondsten blijkt dat de tekeningen die gediend hebben als model voor de kartons een zeer realistische weergave waren van het panorama. We presenteren deze relatief kleine tekeningen als uitvergrotingen en projecties in de archeologische overblijfselen van het Coudenbergpaleis: zulk een meesterlijk detail willen we niet achterhouden voor onze bezoekers!

BERNARDI BRUXELLENSI PICTORI

Van 20 februari tot 4 augustus 2019

Bernard van Orley is één van de meest opmerkelijke kunstenaars aan het Brusselse hof in de eerste helft van de 16e eeuw. In die tijd ontwikkelen de principes van de Renaissance zich in de Bourgondische Nederlanden. Het mecenaat van Margaretha van Oostenrijk en daarna Maria van Hongarije begunstigt het ontluiken van het talent van Pieter Coecke van Aelst en Pieter Bruegel.

©Louvre

Het Coudenbergpaleis stelt een reis naar het Brussel van de 16^e eeuw voor aan de hand van uitvergrote tekeningen en projecties. Het parcours loopt parallel met de monografische tentoonstelling in BOZAR.

Praktische info:

Van 20/02/19 tot 04/08/19 - Coudenbergpaleis – Paleizenplein 7 – 1000 Brussel

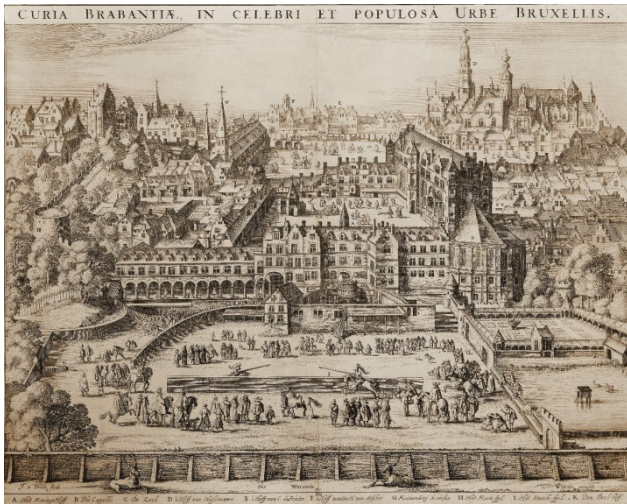
Prijs : €5-€7 Reductietarief (€ 14) voor de tentoonstelling Bernard van Orley in BOZAR bij het vertonen van uw toegangsticket van het Coudenbergpaleis. www.coudenberg.brussels +32 (0)2 500 45 54

Het Coudenbergpaleis

Om het oude Brussel te ontdekken, hoeft u niet ver te gaan. Een paar meter afdalen onder het Koningsplein volstaat om ons de eeuwen te doen vergeten die ons scheiden van de pracht en praal van het Bourgondische hof en van de tijd van Keizer Karel.

Een doolhof van gangen en kamers geeft een beeld van wat er ooit was, het paleis van Brussel, een van de meest prestigieuze paleizen van Europa ... tot een brand het vernielde in de 18e eeuw.

©Museum van de Stad Brussel / Broodhuis

Hoog boven de stad Brussel, op de helling van de Coudenberg die de stad domineerde, bevond zich het paleis van Brussel. Het was zonder twijfel één van de mooiste prinselijke residenties van Europa.

Op 3 februari 1731, na een afmattende dag komt Maria-Elisabeth van Oostenrijk, landvoogdes van de Nederlanden, in haar privévertrekken van het paleis te Brussel aan. De zus van Keizer Karel VI wordt door slaap overmand en vergeet de kaarsen te laten doven. Het vuur bereikt de houten panelen en vervolgens de aangrenzende kamers.

De hele nacht lang bestrijdt de paleiswacht de brand met de middelen waarover men in die tijd beschikte: lederen emmers en brandspuiten. De burgerwacht, die zeer vlug ter plaatse is, wordt in de verwarring weggejaagd. De strikte naleving van het protocol, dat de toegang tot de privéappartementen van de landvoogdes formeel verbiedt, maakt het niet mogelijk om de brandhaard te bestrijden. De landvoogdes wordt gered door het optreden van een grenadier die de poorten van haar appartementen durft in te beuken. Bovendien staat er een strakke wind en bemoeilijkt het vriesweer de watertoevoer. Bij het ochtendgloren is het grootste gedeelte van het paleis in de vlammen opgegaan.

©Museum van de Stad Brussel / Broodhuis

In de jaren 1770 is er zowel de politieke wil als de juiste financiële toestand om een indrukwekkend architecturaal project op te zetten. Heel de hofwijk wordt opnieuw ontworpen. De ruïnes van het oude paleis en talrijke omliggende gebouwen worden met de grond gelijk gemaakt om de aanleg van een nieuw plein mogelijk te maken: het Koningsplein.

Het wordt omringd door neoklassieke gebouwen die er vandaag de dag nog altijd zijn .

Toch zijn een aantal oudere elementen bewaard gebleven om als kelders en funderingen voor de nieuwe gebouwen dienst te doen. Het zijn die resten die de bezoeker vandaag nog kan ontdekken in de archeologische site van de Coudenberg.

De archeologische site

De overblijfselen van het voormalige paleis van Brussel, van het hof van Hoogstraeten en van een straat maken deel uit van **de archeologische site van de Coudenberg**. Het geheel is verspreid onder het Koningsplein, de Koningsstraat en sommige gebouwen er omheen.

© M. Vanhulst

De kelders van het woongedeelte die zich onder de Koningsstraat bevinden, vormen het oudste gedeelte van de site. Deze kelders lagen onder de appartementen van de vorst en de audiëntiezen. Ze deden wellicht dienst als opslagruimte.

Van het gebouw waar **de kapel** van het paleis was ondergebracht, blijft slechts één ondergrondse verdieping van de benedenzalen over, ze bevinden zich onder het BIP, (huis van het gewest). Deze ruimten hadden geen enkele liturgische functie en deden dienst als dienstruimten en kelders.

Van het grote gebouw dat **de Aula Magna**, de grote staatsiezaal van het paleis, herbergde, blijft er vandaag alleen maar het kelderniveau over, juist onder het Koningsplein. Hier bevonden zich keukens en opslagplaatsen.

© M. Vanhulst

Vandaag bevindt **de Isabellastraat** zich onder de grond, vroeger was ze echter in de openlucht gelegen. Ze dateert uit de middeleeuwen en liep langs het paleis vanaf het Baliënplein (openbare ruimte voor het paleis) tot de Sint-Michiel en Sint-Goedele Kerk en volgde de sterke helling van het Coperbeekdal.

Rond het paleis op de Coudenberg lagen indrukwekkende voorname herenhuizen van raadgevers en hovelingen, waaronder **het hof van Hoogstraeten**, de Brusselse residentie van de familie de Lalaing. In het begin van de 16^e eeuw liet Antoine de Lalaing, eerste graaf van Hoogstraeten, een gotische gaanderij bouwen die vandaag volledig gerestaureerd is.

Indien u beeldmateriaal of een afspraak wenst te maken, gelieve contact te nemen met onze **Communicatiedienst** via + 32 (0)2 563 61 75 – a.pelgrims@coudenberg.brussels.